

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul de Hotărâre de Guvern cu privire la alocarea mijloacelor
financiare

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul Hotărârii de Guvern cu privire la alocarea mijloacelor financiare a fost elaborat de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Temeiul legal pentru elaborarea proiectului Hotărârii de Guvern cu privire la alocarea mijloacelor financiare și aprobarea modului de repartizare a acestora (ajutor financiar pentru fermierii afectați de situațiile excepționale cu caracter natural din anul 2024), reiese din art. 19 lit. g) și art. 36 alin. (1) lit. b) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 223-230, art. 519), cu modificările ulterioare.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

La data de 14 septembrie 2024, pe teritoriul Republicii Moldova au avut loc ploi torențiale de scurtă durată care au afectat în mod direct mai multe suprafețe agricole, pe arii extinse averse puternice, local foarte puternice. Cantitatea precipitațiilor pentru perioada 14-16 septembrie 2024, pe cca 50% din teritoriul țării, a constituit, în fond 50-110 mm (150-200% din norma lunară). Cea mai mare cantitate de precipitații a căzut la stația meteorologică Leova și Cantemir, în decurs de 8 ore - 105 mm. Precipitațiile abundente au provocat inundații, care au afectat cel mai mult raionul Leova, Republica Moldova.

Din punct de vedere meteorologic, acest fenomen s-a manifestat prin cantități mari de precipitații într-o perioadă scurtă de timp, provocând inundații locale și deteriorarea culturilor agricole. Situația a fost agravată de faptul că, anterior acestui episod, temperaturile fuseseră anormal de ridicate pentru această perioadă a anului, ceea ce a determinat o sensibilitate crescută a culturilor agricole.

Conform datelor preliminare furnizate de Subdiviziunile teritoriale responsabile de domeniul agricol, suprafețe extinse de culturi agricole au suferit daune semnificative, afectând o varietate de culturi importante pentru economia locală. Gospodăriile țărănești afectate se confruntă cu dificultăți majore în continuarea activităților agricole din cauza lipsei resurselor financiare necesare pentru reabilitare și refacerea producției. În plus, bugetele locale nu dispun de fonduri suficiente pentru a compensa pierderile înregistrate și pentru a sprijini în mod adecvat agricultorii afectați. Această situație generează un risc crescut de abandonare a terenurilor agricole, diminuarea producției viitoare și afectarea securității alimentare la nivel regional.

În contextul cadrului normativ actual, Hotărârea de Guvern nr. 1076/2010 cu privire la clasificarea situațiilor excepționale și la modul de acumulare și prezentare a informațiilor în domeniul protecției populației și teritoriului în caz de situații excepționale, stabilește procedurile de constatare și raportare a pagubelor, însă nu prevede în mod expres mecanisme rapide de suport financiar pentru situațiile de urgență cauzate de calamități naturale. Acest aspect generează întârzieri în intervențiile Guvernului, afectând capacitatea gospodăriilor de a se redresa prompt.

Agenții economici, evaluați conform Ordinului comun Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare și Ministerului Afacerilor Interne nr. 49/150 din 25 martie 2024 cu privire la aprobarea Îndrumarului metodic pentru evaluarea gradului de afectare a culturilor agricole urmare a situațiilor excepționale cu caracter natural, sunt:

- GȚ „Ceinac Sergiu Sergiu, or. Leova” - 1 011488,00 lei;
- GȚ „Cioric Daniela Ion, s. Hăsnășenii Noi, r-nul Leova” - 99360,00 lei;
- GȚ „Matei Ion Ilie, or. Leova” - 351450,00 lei;
- GȚ „BIOSFERA- Gospodinov Sergiu, or. Leova” - 843700,00 lei
- GȚ „Codreanu Iacob Iacov, s. Romanovca, r-nul Leova” - 58500,00 lei
- GȚ „Roman Vasile Dumitru, s. Seliște, r-nul Leova” - 101400,00 lei
- Aceștia au suferit pierderi totale de 2 465898,00 lei.

Procedura de întocmire a actelor de constatare a suprafețelor afectate este descrisă în Ordinului comun al Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare și Ministerul Afacerilor Interne nr. 49/150 din 25 martie 2024 cu privire la aprobarea Îndrumarului metodic pentru evaluarea gradului de afectare a culturilor agricole urmare a situațiilor excepționale cu caracter natural. Organele centrale și locale de specialitate ale administrației publice, împreună cu Inspectoratul General pentru Situații de Urgență al Ministerului Afacerilor Interne, realizează colectarea și prelucrarea informațiilor privind situațiile excepționale înregistrate.

Resursele financiare de compensare propuse prin proiectul de Hotărâre de Guvern vor contribui la restabilirea capacităților de producție agricolă și la susținerea gospodăriilor afectate, evitând un eventual colaps economic al acestora.

Totodată, se propune intrarea în vigoare a actului normativ la data publicării în Monitorul Oficial, pentru a permite acordarea promptă a compensației agenților economici afectați de inundații. Această măsură este esențială pentru a preveni agravarea dificultăților economice a agenților economici afectați, care au nevoie urgentă de resurse financiare pentru continuarea activității agricole, în special pentru lucrările agricole esențiale de primăvară.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul de hotărâre a Guvernului cu privire la alocarea mijloacelor financiare are obiectivele:

- Compensarea pierderilor cauzate de inundațiile prin asigurarea compensației pentru agenții economici menționați mai sus afectați de inundații în 14 septembrie 2024;
- Menținerea stabilității economice a acestora și prevenirea colapsului economic în localitățile afectate prin furnizarea de resurse financiare necesare pentru continuarea activității;
- Facilitarea redresării și relansării agenților economici afectați, prin alocarea de fonduri care să permită fermierilor să își recapitalizeze afacerile și să-și procure inputuri pentru sezonul următor.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

În cadrul procesului de analiză, au fost evaluate mai multe opțiuni alternative pentru a gestiona situația și a reduce impactul negativ asupra sectorului agricol. Printre acestea se numără:

- Instituirea unui fond de urgență pentru dezastre naturale în agricultură: Crearea unui astfel de fond ar necesita modificări legislative complexe și un timp îndelungat pentru implementare, ceea ce ar întârzia semnificativ sprijinul acordat agricultorilor.
- Scutirea de taxe și impozite pentru gospodăriile afectate: Această opțiune a fost analizată, însă impactul fiscal negativ asupra bugetului local, deja limitat, ar compromite capacitatea administrației publice de a furniza servicii esențiale.

- Atragerea de finanțare externă sau accesarea fondurilor internaționale: Deși o soluție viabilă pe termen lung, procesul de accesare a fondurilor externe este complex, birocratic și necesită timp pentru pregătirea documentației necesare.

Opțiunile alternative prezentate nu au fost considerate fezabile pentru a răspunde în mod eficient provocărilor actuale ale sectorului agricol. Respectiv s-a mers pe ideea de a acorda compensații financiare directă agricultorilor afectați.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Implementarea proiectului va avea un impact pozitiv asupra sectorului public, oferind sprijin agenților economici afectați de inundațiile din 14 septembrie 2024 și consolidând încrederea publicului în instituțiile statului. De asemenea, proiectul va facilita colaborarea între autorități și agenții economici afectați, contribuind pe termen lung la stabilizarea situației financiare a acestora și la creșterea capacității lor de dezvoltare.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea proiectului implică costuri financiare semnificative, justificate de necesitatea sprijinirii agenților economici afectați și a refacerii capacității de producție. Estimările bugetare sunt fundamentate pe evaluarea pagubelor produse, iar alocarea resurselor urmărește eficiența maximă în utilizarea fondurilor publice, având ca obiectiv principal reducerea pierderilor economice și susținerea dezvoltării pe termen lung.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Această alocare de resurse va facilita investițiile în echipamente și tehnologii noi, sporind astfel competitivitatea și productivitatea.

4.4. Impactul social

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Toate procesele de colectare și prelucrare a datelor cu caracter personal se va efectua în conformitate cu legislația națională.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Nu este aplicabil

4.5. Impactul asupra mediului

Nu este aplicabil

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Proiectul va contribui la creșterea colaborării între sectorul public și privat, îmbunătățind relațiile și comunicarea între autorități și fermieri. De asemenea, va promova dezvoltarea sustenabilă în agricultură, sprijinind adoptarea de practici mai eficiente și reziliente. Impactul pozitiv va include, de asemenea, consolidarea încrederii în măsurile guvernamentale și stimularea economiei locale prin menținerea activităților agricole și a locurilor de muncă în regiunile rurale.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Nu este aplicabil

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Nu este aplicabil

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

Proiectul va fi avizat de Ministerul Finanțelor, Ministerul Afacerilor Interne (Inspectoratul General pentru Situații de Urgență), Consiliul raional Leova. Proiectul va fi publicat spre consultări publice în conformitate cu Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional. Linkul la anunțul privind inițierea procesului de elaborare a proiectului de hotărâre cu privire la alocarea mijloacelor financiare: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/14164 Ținând cont că Gospodăriile Țărănești afectate se confruntă cu dificultăți în continuarea activităților agricole, din cauza lipsei mijloacelor financiare necesare pentru lucrările de primăvară, în conformitate alin.(3), art.38 din Legea 100/2017 cu privire la actele normative a fost propus termenul limită de depunere a avizelor la proiectul de hotărâre de 5 zile lucrătoare.
7. Concluziile expertizelor
Conform art. 36 din Legea 100/2017 cu privire la actele normative proiectul urmează a fi supus expertizei anticorupție, care va fi efectuată de către Centrul Național Anticorupție. Conform art. 37 din legea nr.100/2017 cu privire la actele normative proiectul urmează a fi supus expertizei juridice de către Ministerul Justiției.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
Proiectul se încorporează în cadrul normativ existent, iar eventuala aprobare a acestuia nu va implica modificarea sau abrogarea unor acte normative.
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
Implementarea proiectului va fi asigurată de Ministerul Finanțelor. Intervenția propusă nu necesită schimbări instituționale, precum și modificarea cadrului normativ existent.

Secretar de Stat

Andrian DIGOLEAN